Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 52. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 19-го БЕРЕЗНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 19, 1983 No. 52. VOL. XC.

Відбулися наради Старших Пластунів і Пластунок

Група учасників З'їзду
(фото: ред. Марта Коломиєць)

Ню Йорк, Н.Й. (РЮ). — Тут в Пластовому Домі відбувся в суботу 5-го березня ц.р. З'їзд курінних та осередкових УСП в ЗСА. Улад Старшого Пластунства охоплює пластунів і пластунок у віці від 18 до 31 року життя. З'їздом проводили члени Крайового Реферату УСП, а саме: Роман Юзенів, ОХ — крайовий референт, Ореста Федун, ЧП — заступниця, Марта Коломиєць, ПС — писар і Христя Панчук, ЛМ — член проводу. Це вже був другий такий з'їзд, скликаний цим рефератом.

На З'їзді було 18 представників куренів та осередків праці УСП, а це: курінні — Ірка Кобзяр — „Шостокрилі", Ліля Сиґіда — „Верховинки", Марта Теслюк — „Чорноморські Хвилі", Юрій Яримович — „Червона Калина", Роман Бродин — „Хмельниченки", Богдан Курчак — „Орликівці" і Олесь Лабунька — „Хрестоносці". Оля Стасюк — репрезентувала „Буриверхів". Осередкові були: Марко Пілецький, ЛЧ — Чикаго, Юрій Грещишин, ОХ — Баффало, Оксана Ярема, „Спартанки" — Ню Йорк, Олександер Калиновський, „Орликівці" — Гемпстед, Влодко Натина, ЧМ — Сиракюзи.

Після відкриття та одно-хвилинної мовчанки в пам'ять покійних Лесі Слободян, ЧП, і Романа Іванчишина, ХМ, обговорювано актуальні справи УСП, діяльність осередків праці і куренів УСП, участь УСП в Крайовому Пластовому З'їзді, який відбудеться 22-23-го жовтня, та в Зборах КУПО. Присутні дискутували на тему „Пласт у 2000-му році". Ширше опитування у зв'язку з цією темою відбудеться серед загалу УСП і служитиме як матеріял до праць підготовчої комісії до Третього Пластового Конґресу. Це питання викликало жвавий обмін думками і їх подасться у наступному „Листку УСП" в ЗСА.

Ст. пл. Карло Собенко, який очолює одну з комісій пов'язаних з працями до Пластового Конґресу, подав ширше свої думки щодо ролі релігійного виховання в Пласті.

З'їзд вітала голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Евстахія Гойдиш, яка розповіла присутнім про свою недавню поїздку до Арґентини на святкування 70-річчя Пласту.

Присутні устійнили дату на 16-ий Крайовий З'їзд УСП в ЗСА на 10-11-го вересня ц.р. Рішено відбути ще одні наради перед літом. Курінь „Верховинки" переведе в Ню Йорку при кінці квітня „Вечір куренів УСП" для юнацтва.

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

Ню Йорк, Н.Й.—Тут у приміщеннях Українського Інституту Америки відбулось в суботу, 12-го березня ц.р., чергове засідання Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців. В нарадах взяло участь 16 членів Президії Секретаріяту СКВУ, між ними Митрополити Максим Германюк і Стефан Сулик, сенатор Павло Юзик, голова Контрольної комісії, та представники Екзекутив КУК і УККА. Нарадами проводив президент СКВУ мгр Іван Базарко.

Приявні заслухати звіт з діяльности, що його предложив мгр І.Базарко. Фінансовий звіт склали д-р Ф.Мартинюк і В.Кирилюк. Вони ствердили, що Президія Секретаріяту СКВУ виконала в 1982 році раніше схвалений бюджет як по стороні видатків, так і прибутків, закінчивши рік надвишкою 4, 210.16 дол. Бюджетові вплати повністю виконав терен ЗСА, а Канада перевиконала свої забов'язання, так що вони покрили брак вплат з інших теренів, зокрема з країн Південної Америки.

Вичерпний звіт з діяльности Комісії Прав Людини СКВУ склав сен. П.Юзик. Він з приємністю вказав на дуже позитивні відгуки на акції Комісії Прав Людини американських і канадських парляментаристів. Саме тепер перебуває в Мадриді представник СКВУ та є підстави сподіватися, що у фінальному звідомленні конференції будуть включені постанови про порушення прав людини в СССР.

Митрополити Максим і Стефан інформували про пляни відзначення 1000-ліття хрищення України. Вирішено, що крім старань Українських Церков знайти програму спільних відзначень цих роковин Президія Секретаріяту предложить на пленарній сесії Секретаріяту СКВУ проєкт спільних відзначень громадськими організаціями та установами.

Багато уваги присвятили наради справі підготовки IУ Конґресу СКВУ. Стверджено, що черговий Конґрес відбудеться в днях від 1-го до 4-го грудня 1983 року в Торонто, як про це вже була повідомлена українська громада ще весною минулого року. Створено підготовчий Комітет, який буде діяти двома головними комісіями—Організаційною, яку творять члени Президії Секретаріяту СКВУ в Канаді, і Програмовою, яку творять члени Президії Секретаріяту СКВУ в ЗСА. Проєкт програми Четвертого Конґресу буде предложений до схвалення пленарній сесії Секретаріяту СКВУ, яку рішено скликати на день 23-го квітня 1983 в Торонто.

(Продовження на ст. 3-ій)

Громада Ню Йорку вшанувала Т. Шевченка

Ню Йорк, Н.Й. (В. Л-ць). — Відзначення роковин Поета і Пророка України Тараса Шевченка відбулося тут у неділю, 13-го березня ц.р., в залі середньої школи Вашінґтон Ірвінґ при участі біля 400 осіб. Не зважаючи на те, що організатори — Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — метрополітальний Відділ УККА і Наукове Товариство ім. Шевченка — мусіли в останній хвилині змінити частину програми, свято випало напричуд гарно і було гідним вшануванням того, хто став не тільки великим поетом і борцем за права українського народу, але світлом, на яке задивляється й сьогоднішнє покоління там на батьківщині і тут на поселеннях у країнах вільного світу.

Офіційно свято відкрив голова КОУАО інж. Михайло Шпонтак і, представивши присутнім доповідача, попросив його до слова. Проф. д-р Василь Лев, науковець, колишній професор стейтового коледжу у Скрентоні, Па., професор Українського Католицького Університету в Римі, голова Делеґатури УВУ в ЗСА, вказав на вплив Шевченкового слова не тільки на його сучасників, але на „живих, мертвих і ненарожденних" його земляків; розкрив у політичних поемах жах наслідків спілкування України з Росією після підписання Переяславського договору; закликав тих, що почали втрачати національну свідомість повертатись до свого народу; перестерігав перед суперечками провідної верстви; кликав: „Вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте!"

Прелеґент вказував, що сучасне покоління повинно наслідувати Шевченка і здійснювати в єдності його ідеї, його заклики. „У Т. Шевченка немає й натяку на жадні федерації з московщиною, навпаки він натякає на Вашінґтона 'з новим і праведним законом' і надіється на встановлення народоправної влади в Україні", — заявив доповідач кажучи, що Тарасова спадщина не сміє затратитись, а навпаки — вона повинна зцементувати, об'єднати українців і стимулювати їх до нових чинів.

Шевченківський „Заповіт" на початку свята відспівали члени Оперного Ансамблю в Ню Йорку, які дали опісля основну мистецьку програму. Тенор Леонід Бедерів виступив у першій частині з піснею „Ні, не весело ніде", арія з І-ої дії опери „Катерина"; сопрано М. Кульчицька-Андріюк проспівала дві пісні, а саме: „Якби мені мамо намисто", муз. М. Лисенка і „Веснівка", муз. Г. Матюка; бас-

(Продовження на стор. 4)

АҐЕНТИ КҐБ ПРАЦЮЮТЬ В АЕРОФЛОТІ

Джерзі Сиrі, Н.Дж. — Преса Західньої Европи, зокрема французька, подала джерельні інформації про те, що у відділах совєтського летунського бюра Аерофлоту працюють пильно для КҐБ.

Аерофлот є одним з найбільших авіяційних підприємств у світі, але воно служить не лише комерційним цілям, а також військовим та розвідчим.

Паризька газета „Котідєн де Парі" у своїй статті на тему розвідчої праці службовиків Аерофлоту та інших подібних підприємств східнього бльоку подає як доказ арешт у Римі Івана Антонова, заступника директора римського аґентства болгарської летунської компанії, який був замішаний у підготові замаху на Папу Івана Павла II в 1981 році. Як другий доказ газета подає декілька випадків відкликання урядників Аерофлоту з Парижу, яке совєтський уряд мусів зробити на домагання французів. В 1960 році французький суд заочно засудив директора Аерофлоту Серґея Павлова за шпигунську діяльність.

„Котідєн де Парі" доказує, що скрізь де плянувалися досі військові перевороти, як наприклад у 1978 році в Етіопії, в 1980 році в Нікараґуа, в 1979 році в Афганістані, в 1981 році в Лівії, а раніше також в Бельгійському Конґо і в Чехо-Словаччині, Аерофлот проявляв пожвавлену діяльність не лише шпигунською дорогою, але доставляючи совєтських військових „дорадників" і військовий матеріял. До Афганістану з допомогою Аерофлоту перекинено легко тисячі совєтських вояків, танків і артилерію.

Аерофлот, як подають, служить добрим засобом для проникання совєтської аґентури до країн, з якими раніше СССР не мав зв'язків. Наприклад, як тільки Еспанія встановила у 1977 році дипломатичні зв'язки з СССР, Аерофлот негайно відкрив бюро в Мадриді, яке відразу перетворилося на гніздо шпигунів. В 1980 році директора бюра Аерофлоту в Мадриді Олєга Шуранова видалено з Еспанії під закидом військового шпигунства.

Аерофлот має тепер 80 філій за кордоном, 1,300 транспортних літаків, півмільйона працівників, серед них чимало колишніх військових летунів та службовців КҐБ. В мирний час Аерофлот є підпорядкований міністерству цивільної авіяції. Однак, у випадку потреби, матеріяльні і людські засоби Аерофлоту переходять у розпорядження командування військово-повітряних сил СССР.

Дуже часто з літаків Аерофлоту фотографують заборонені об'єкти і топографічні дані. Як відомо, Уряд ЗСА кількакратно зупиняв лети Аерофлоту над територією Америки з уваги на систематичне порушування повітряних коридорів, зокрема коли йшлося про військові зони північносхідних стейтів ЗСА.

ЕКОНОМІКА ЗСА ПОВІЛЬНО ЗРОСТАЄ

Вашінґтон.—В урядовому звідомленні, яке появилося в середу, 16-го березня ц.р., знову говориться про повільний зріст економіки З'єднаних Стейтів Америки, який, на думку багатьох спеціялістів, розпочався вже в січні 1983 року, не зважаючи на всеще високий відсоток безробіття, який також почав спадати.

У звідомленні говориться, що, наприклад, будівельна індустрія набирає все більшого розмаху, а попит на нові будинки значно збільшився в цьому році. Звідомлення не залишає сумніву, що відродження економіки розпочалося після довгої рецесії і застою в багатьох ділянках, зокрема будівельній, автомобільній, сталевій та інших галузях.

Речники Білого Дому кажуть, що будівельна індустрія зросла на 2,9 відсотка, не зважаючи на зимові місяці. Уряд сподівається, що ця галузь індустрії зростатиме у весняних і літніх місяцях. Інші галузі індустрії збільшили свої обороти аж на 68,5 відсотка. Пітер Рассел, заступник пресового секретаря Білого Дому, у зустрічі з кореспондентами кількакратно підкреслював важливість зросту будівельної індустрії тому, що багато тисяч робітників знову зможуть знайти затруднення і тим самим зменшиться число осіб, які в наслідок рецесії втратили працю. Майкл Самікраст, головний економіст Крайової асоціяції будівничих заявив, що він був здивований таким позитивним оборотом справи і закликав Уряд за всяку ціну допомогати тим індустріяльним комплексам, які почали відроджуватись.

У Клівленді відбудуться збори окружного комітету УНС

Джерзі Сиrі, Н.Дж. — З Організаційного Відділу УНС інформують, що Річні загальні збори Клівлендської Округи відбудуться в неділю, 27-го берзня ц.р., в залі Кредитової Кооперативи „Самопоміч" при 6108 Стейт Рд. Парма, Огайо. Початок нарад — год. 3:30 по полудні.

Управа Округи, яка об'єднує 20 відділів, що нараховують понад 3,300 членів, очолює мґр Василь Ліщинецький, а секретарем є Роман Возняк. З рамени Головного Уряду УНСоюзу у нарадах візьмуть участь головний радний Тарас Шмаґала і головний організатор Степан Гавриш, який і буде головним промовцем.

У програмі Зборів черґуватимуться такі точки: відкриття, вибір президії зборів, чатання протоколу з попередніх зборів, звіти членів уступаючої Управи і Контрольної комісії, дискусія над звітами та вибір нових Управи і Контрольної комісії. Відтак будуть інформаційні доповіді С.Гавриша і Т.Шмаґали. При тому присутні союзовці матимуть нагоду в своїх питаннях чи дискусії заторкнути загальні союзові справи.

Важливою точкою нарад буде схвалення пляну праці Окружного Комітету на біжучий рік. Найважнішим завданням новообраної управи буде виконання організаційої квоти та відзначення ювілеїв союзових видань — 90-річчя „Свободи" 50-річчя „Українського Тижневика" і 30-річчя журналу „Веселка".

До участи в річних нарадах Управа Округи запрошує всіх делеґатів 30-ої Конвенції УНСоюзу, як також урядовців всіх відділів приналежних до Округи.

Фільм УНСоюзу і правда про Україну

Написав Степан Куропась

Український Народний Союз на протязі своєї 90-річної діяльності все вів перед не лише в рядах ширення правди і розголосу про Україну. Він все вважав, що Америка, її Уряд, науковий світ та нарід мусять мати джерела про український світ. Ніде правди діти, Америка вже була зле поінформована про 40-мільйоновий нарід на сході Европи. Навіть сусіди України і етнічні групи Америки не знали або не хотіли знати про Україну, яка стреміла до самостійности.

Докладні відомості давав УНСоюз, а ним фінансована англомовна енциклопедія українознавства закрила проґалину. Але не всі читають книгу, яка, як казав Іван Франко, це „морська глибина".

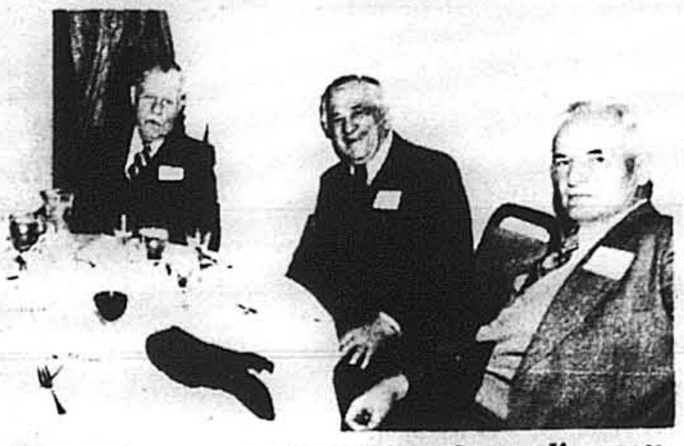
У світі, зокрема американському, люди не мають часу на читання і тому радіо, телевізія, а останньо фільмові знімки, стали найкращими джерелами відомостей про світ, бо вони хочне-хоч змушують в лагідній атмосфері прислухатись до правди, якої слухачі чи глядачі не знають.

Останній фільм про Україну „За стерном долі" роботи Славка Новицького, це новий чинник правди про Визвольні Змагання українського народу. Він є збірною історією двох світових воєн, є історією дозрівання української нації з русинів на українців. За сто років нашого поселення за океаном навіть в непривітній Північній Дакоті, де є українське поселення, фармер з дружиною, який зачав „гомстедом", сидить і каже: тяжко було колись на 160-ох акрах, але легше тепер на 2,000 акрах і з тою помпою біля мене, що ссе з землі оливу.

В стейті Іллиной існує Товариство етнічних студій виховання, членом якого є Український Народний Союз.

Зліва: д-р Мирон Куропась, Мейнард Вішнер, о. Володимир Климчук, ЧСВВ, Едвин Цудецкі.

Під час імпрези — союзовці інж. Степан Куропась, Михайло Ольшанський і д-р Степан Самбірський.

Кожна етнічна група має щось на протязі року дати від себе про себе, дати імпрезу своєї діяльності, своїх переживань, клопотів, одним словом, має про „світла і тіні" інформувати. У вівторок, 15-го лютого, припала черга на УНСоюз, що репрезентує в Товаристві українців. В українському ресторані Ґалана при Чикаґо авеню зібралися запрошені гості.

Програму імпрези відкрив предсідник Комітету Едвин Цудецкі, який є директором чужих мов в публічних школах Чикаго і є головою Дорадчого комітету етнічного виховання в стейті Іллиной. Він передав ведення програми д-рові Миронові Куропасеві, заступникові головного предсідника УНСоюзу. По короткій промові про цілі і завдання організації, бесідник зупинився довше на визвольній боротьбі українців для здобуття самостійности України. Він під-

(Продовження на ст. 4)

У світі

ПАРЛЯМЕНТ ТАЇЛЯНДУ відкинув у середу, 16-го березня, пропозицію про поправку до конституції цієї країни надати армії постійне право відігравати важливу ролю в управлінні країною. Поправка до конституції мала продовжити ще на чотири роки право вищої палати парляменту, більшість якої складається з військових, мати рішаючий вплив на законодавчу владу.

ПРЕЗИДЕНТ ІНДОНЕЗІЇ Сугарто, який був переобраний минулого тижня вчетверте на цей пост, повідомив про великі зміни у своєму кабінеті міністрів. Сугарто назначив нового міністра оборони і нового начальника штабу індонезійської армії, звільнивши генерала Мохаммада Юсуфа, який займав обидва ці становища.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ ЧІЛЕ повідомили в середу, 16-го березня, про вигнання з країни двох католицьких священиків за те, що вони, згідно з заявою чілійського уряду, займалися політикою. Вигнаними священиками є ірляндці Брендон Форб і Десмонд МекҐіллікадді. Обидва вони були вислані літаком до Буенос Айресу. В неділю, 13-го березня, кардинал Сільва Енрікез обвинуватив уряд в погрозах вигнати цих священиків за те, що вони "організували політично зорієнтовану кухню для бідних".

РЕЧНИКИ ПЕНТАҐОНУ затурбовані совєтською присутністю в Караїбському просторі і доставою зброї не тільки на Кубу, але також до Нікараґуа, Ель Сальвадору й інших латиноамериканських країн. Совєтський Союз, на думку багатьох аналітиків Пентаґону є головним спричинником неспокоїв у цьому просторі. Справа тепер ще більше ускладнюється від часу побудови Кубою великого летовища в Ґренаді, на якому можуть приземлюватись совєтські транспортові і військові бойові літаки. Урядові чинники у Вашінґтоні думають, що від тепер совєтські розвідчі літаки часто будуть появлятися в Караїбському обширі і таким чином може навіть дійти до випадкових зударів і політичного напруження. Очевидно, совєтські розвідувальники слідкуватимуть за рухами американської морської фльоти і виконуватимуть іншу шпигунську роботу.

ДЕЛЕҐАТИ на світовій конференції, присвяченій долі жидів у Совєтському Союзі дружньо в один голос закликали до демонстрацій, кампанії писання листів та інших громадських заходів у захист тих, хто бажає покинути Совєтський Союз. Заклик викликаний „закручуванням гайок", посиленням обмежень як щодо виїзду жидів, так і їх культури. Число жидів, які виїхали з СССР у 1971 році з 51,000 знизилося до приблизно 2,700 в 1982 році.

ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ міжнародних сил підтримання порядку в Ливані були об'єктом нападів у вівторок, 15-го березня, і в середу, 16-го березня. Під час цих нападів були поранені 9 італійців і 5 американських морських піхотинців. Три італійські вояки були важко поранені — два паралізовані, одному ампутували ногу. Напади були зроблені недалеко бейрутського летовища, де патрулюють італійські та американські військові частини. Напасники вживали ручних ґранат або мінометів. Покищо не відомо, хто виконав ці акти терору. В іншому випадку загинули два ізраїльські вояки, коли їх автомобіль наїхав на міну на автостраді Бейрут-Дамаск.

ЯК УЖЕ ПОВІДОМЛЯЛОСЯ, минулої неділі і в понеділок у місті Ґданську, Польща, відбувалися антиурядові демонстрації робітників корабельні. У середу, 16-го березня, колишній лідер вільної профспілки „Солідарність" Лех Валенса заявив, що демонстрації були анонімні, а листівки, які закликали до демонстрацій, були фальшивками. Вся ця затія виглядає дуже підозрілою провокацією невідомих диверсантів або і польської служби безпеки для того, щоб виловити найактивніших прихильників „Солідарности", сказав Валенса.

В Америці

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Леррі Спікс критикував зокрема фоторепортерів за те, що вони дуже часто без виразного дозволу при допомозі телескопів роблять фотознімки з Овального бюра президента Роналда Реґена, замарковують присутність в цьому бюрі осіб, вештаються по коридорах Білого Дому, фотографують Президента через вікна тощо. Він думає, що у цій справі повинні існувати якісь обмеження, зокрема всередині Білого Дому. Ця заввага відноситься також до акредитованих кореспондентів, які дуже часто порушують існуючі правила. В більшості ці завваги відносились до кореспондентів Ей-Бі-Сі Сема Доналдсона і його співробітників фоторепортерів, яким він наказав скерувати камери у вікна бюра Р. Реґена. Як відомо, Доналдсон навіть у передачі звичайних інформацій з Білого Дому не пропускає нагоди, щоб не скритикувати Президента, на що звернули увагу глядачі телевізійних новин.

НА ЛЕТОВИЩІ в Сієтл один з турбомоторів пасажирського літака лінії Юнайтед, загорівся коротко перед тим, як літак мав вилітати в повітря. Пожежна сторожа скоро погасила вогонь і тому ніхто з пасажирів чи обслуги не постраждав. Всі відлети з цього летовища припинились на 15 хвилин.

СТРАЙК ПІДМІСЬКИХ поїздів, автобусів, тролейбусів тощо у Філядельфії причинився до повного хаосу на дорогах, бо працюючі в місті особи не мали іншої можливости доїзду тільки власними автомобілями. Рада транспорту намагається за посередництвом міських чинників полагодити справу страйку. Покищо не має вигляду на скоре закінчення страйку.

ТЕПЕРІШНІЙ ПОСАДНИК Чикаґо, Ілл., Джейн Бирн, яка програла передвибори в користь негритянського конгресмена Геролда Вашінґтона, проголосила в середу, 16-го березня ц.р., на спеціяльній пресовій конференції в міському ратуші, що вона буде незалежним кандидатом на посадника у виборах 12-го квітня і виборці матимуть змогу рішитись кого вони хочуть бачити посадником на чергових чотири роки. Очевидно, демократичний кандидат Г. Вашінґтон назвав таку заяву посадника „неморальним поступуванням", а республіканець Бернард Ептон заявив, що така зміна дуже утруднить його перемогу, бо білі голоси знову будуть поділені і це тільки допоможе Г. Вашінґтонові здобути перемогу.

ДЕМОКРАТИ в Палаті Репрезентантів запропонували свій альтернативний бюджет на 1984 рік, який передбачає обмеження видатків на оборону і не збігається з цифрами запропонованими у проєкті бюджету переданому Конґресові до затвердження Адміністрацією президента Роналда Реґена. Проєкт демократів передбачає зменшення витрат на військові цілі на 9 більйонів долярів у порівнянні з проєктом Президента. Р. Реґен пропонує видати на дозброєння Америки 10 відсотків із загального приходу, а демократи тільки чотири відсотки. Крім того демократи підвищують можливість дефіциту на 30 більйонів долярів, а фінансовою політикою Уряду є цей дефіцит зменшити. Покищо голосування над бюджетом у Палаті Репрезентантів не було. В Сенаті, де республіканці мають незначну більшість голосів, проєкт демократів може перепасти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Байдужність супроти аґресії

Европейські союзники Америки вже неоднократно доказували таку „незалежність" своєї політики від Америки, що невідомо було, чи це маніфестація, або навіть демонстрація свого суверенітету в усіх ділянках державного життя, чи короткозорість, яка смертельно небезпечна для тих самих европейських країн і для всього вільного світу. Відомо, що Шарль де Ґоль виявив таку свою „вдячність" Америці за врятування Франції від загину в обох світових війнах, що прогнав з французької території американські бази, що належали до системи НАТО, і відкликав французькі збройні сили з-під безпосереднього командування збройними силами НАТО. Західня Німеччина і Франція, з апробатою також від Англії, підписала з СССР договір про постачання тим країнам совєтського природного газу широкопромірними руропроводами, що їх мала ще доставити Америка. Англійський президент Міжнародного Олімпійського Комітету рішуче відкинув був суґестію колишнього президента Джіммі Картера, щоб відкликати свою участь в Олімпіяді у Москві на знак протесту проти совєтської інвазії до Афганістану. Коли йдеться про територію самої Західньої Европи, безпосередньо загрожену совєтським аґресивним імперіялізмом, то в останньому часі позначився вже деякий зворот у сторону зрозуміння становища президента Реґена, що треба таки зрівноважувати число атомових ракет і треба переговорювати з Москвою з позиції сили, а не слабости. Але що торкається позаевропейського терену, европейські союзники Америки приймають подібне становище, як його приймали „зукраїнізовані" війська в Україні в роках 1917-20, які проголошували „невтральність" у війні за рідну державність.

Тепер ми є свідками смертельно поважної гри довкола країн Центральної Америки. Заступник секретаря Оборони Фред Ікле, зізнаючи на Конґресовій Комісії закордонних справ у зв'язку з вимогою президента Реґена збільшити допомогу для Ель Сальвадору, ствердив одверто, що Совєтський Союз змагає до перетворення цілої Центральної Америки на „другу Східню Европу". Нікараґуа має перетворитись у найпершу після комуністичної Куби базу, з якої піде експорт комуністичної революції до всіх інших країн Центральної Америки. Названий високий урядовець Пентаґону навів страхітливі цифри, скільки зброї постачає СССР почерез Кубу й безпосередньо для перетворення Нікараґуа у повного свого сателіта, залежного цілком від Москви. На Кубі є десятикратно більше совєтських цивільних і військових „дорадників", як їх має Америка в цілій Латинській Америці. Америка старається переконати своїх союзників із Західньої Европи, щоби не сприяли тій совєтській аґресії безпосередньо ані посередньо і щоб всі членські країни Атлантійського Союзу (НАТО) устійнили одностайну політику, наставлену проти експортування комунізму на американський терен.

Ці заходи американської дипломатії не мають покищо ніякого успіху. Винуватими тут є головно самі американські ліберальні кола, які ставляться неохоче, а то й просто вороже до принципової політики Реґена, щоб скрізь у світі, а тим паче в західній гемісфері панувала демократія. Від часу прогри В'єтнамської війни — американське суспільство страшенно податливе на демагогію демократично-ліберальних кіл, що встрявання ЗСА в справи Сан Сальвадору та Нікараґуа й інших країн Латинської Америки грозить „новим В'єтнамом". Ці кола в першу чергу забувають, що власне вони, демократичні лібералі завинили, що війну у В'єтнамі програно і цілий колишній Індокитай (В'єтнам, Ляос і Камбоджа) стали комуністичними. В'єтнамську війну можна було виграти і можна було мати ту частину південної Азії демократичною, як би Линдон Джансон не слухав цивільних дорадників, які спутували руки генералам і які диктували таку стратегію і таку тактику, яка остаточно довела до катастрофи.

Країни Західньої Европи наче не знають і не розуміють, що встановлення на порозі З'єднаних Стейтів нової Куби і поширюваня комунізму на щораз дальші країни в найближчому сусідстві ЗСА, — це страшна загроза не тільки для ЗСА, але і для них, европейських союзників Америки. У боротьбі проти совєтського імперіялізму, який тотожний з експортом комунізму, не може бути невтральних. Байдужість супроти аґресора — це самогубство. Але — чи вдасться Реґенові переконати про це Захід Европи?

Микола Бараболяк

„ГОВОРИЛА НЕБІЖЕЧКА... ДО САМОЇ СМЕРТИ..."

III.

3. Нуклеарні збройні сили середнього радіюсу — INF — є предметом окремих розмов теж у Женеві. Зачались вони в листопаді м. р. під тиском европейських членів НАТО, з метою пробувати договоритись із Совєтським Союзом про обмеження ракет середнього радіюсу заки заінсталювати в Европі нову американську зброю цього типу — „Першінґи II" і „Томагоки" — „літаючі ракети". Відомо, що члени НАТО погодились ще в 1979 році ввести на европейський терен 108 ракет типу Першінґ II і 464 Томагок. Головою американської делеґації на ці переспраави є колишній секретар фльоти, 76-літній Павло Ніце, а його партнером по совєтському боці є 46-літній Юлій Квєцінскі, досвідчений дипломат. Темою переговорів є обмеження совєтських ракет типу СС-20 за ціну невведення Першінґів II та Томагоків.

Америка має на европейському фронті силу тактичних ядерних ракет малого калібру, приготованих на те, щоб ними відбити евентуальну совєтську атаку конвенціональними збройними силами, але тими ракетами не має змоги поразити ефективно дальше запілля ворога. Має 36 ракет типу Лянса, але їх властиво годі зарахувати до ракет середнього радіюсу. Їх радіюс дії усього 70 миль.

Совєтський Союз наготовив уже давно силу того роду зброї. До того типу зброї зараховуються старі ракети типу СС-4 (їх мають совєти 275 з радіюсом дії до 1,250 миль), та СС-5 (їх 25, їхній радіюс дії 25000 миль). Ці СС-4 і 5 совєти вважають нині перестарілими (вони не надто акуратні) і щоб тримати цілу Европу під ракетним обстрілом, ввели в дію модерні ракети типу СС-20. Досі заінсталювали їх за останнім підрахунком 351 з прицілом на Европу і Китай. Ці ракети типу СС-20 можуть викидати по три незалежно спрямовані заряди (головки), а їхній радіюс дії 3,100 миль, тобто можуть ними поцілити кожний об'єкт в Европі і північній Азії, включаючи Близький Схід. Не можуть засягнути ними тільки Америки, але на це у них є ракети типу СС-17-19.

Америку ці ракети типу СС-20 стривожили. Для противаги взялись ЗСА випробовувати і готовити ракети типу Першінґ II і „літаючі ракети" — Томагок. Про ці ракети писалось багато, тому не будемо повторюватись. Є плян заінсталювати 108 ракет Першінґ II у Німеччині, а 464 „літаючих" розташувати за таким ключем: 96 у Німеччині, 112 в Італії, 160 у Великобританії і по 48 у Бельгії та Голляндії. Як виглядають намагання обмежити той рід зброї?

Президент Реґен висунув т. зв. Зеро-опцію. Суть її в тому, що ЗСА зобов'яжуться не вводити на терен Европи ракети типу Першінґ II (Першінґ I давно стаціоновані в Европі!) і ракети типу Томагок, якщо Совєтський Союз розмонтує усі їхні ракети СС-22, як теж старі ракети СС-4 і — 5. Андропов погодився обмежити число ракет типу СС-20 до 162, тобто до числа британських і французьких ракет середнього радіюса, які здавна настановлені проти СССР. Америка ж не хоче враховувати до нуклеарного потенціялу Заходу ці неамериканські ракети. Обидві позиції нереалістичні. Перш усього ставиться урядові Совєтського Союзу вимогу розібрати вже заінстальовані великим коштом ракети типу СС-20 за ціну ракет Першінґ II і Томагок, які щойно випробовується (щойно кілька тижнів тому ракета типу Першінґ II „здала матуру" успішности). Будучи реалістом Ніце в неофіційних розмовах з Квіцінським договорився розтяти ґордійський вузол у той спосіб, що кожна сторона матиме 75 вистрілювачів із означеною кількістю головок-ракет та 150 ракетоносних бомбовиків. І Реґен і Кремль відкинули цей компроміс. Але час на часі не стоїть. Европейські уряди НАТО зобов'язались допустити на свої території нові американські ракети середнього радіюса тільки тоді, якщо Совєтський Союз відкине американські поміркованi пропозиції роззброєння. Коли президент Реґен не відступить своєчасно від своїх вимог, а відомо, що настрої головно в Німеччині є радше неприхильні ракетам типу Першінґ II і Томагок, то ЗСА можуть найтись у досить неприємній позиції, з уваги на настанову европейських країн. Виглядає, що президент Реґен бажає бути твердим супроти Кремля, доказом чого можна вважати факт, що він звільнив із головства Аґенції контролі озброєнь і роззброєнь такого дуже досвідченого знавця справи і дипломата, яким є Ростов, а призначив на той пост Кеннета Аделмана, який в час переслухань перед сенатською комісією виявив слабке познайомлення з питанням зброєнь. За те він має опінію твердої і неуступчивої людини.

Які отже вигляди на позитивну розв'язку усіх тих роззброєневих конференцій, які проходять у Відні і Женеві?

Перш за все виринають майже непоборні труднощі, щоб установити „паритет" зброї. Що брати за підставу для встановлення „рівности"? Кількість — головок, вистрілювачів, вік ракет, тонаж ракет і їхній потенціял знищення — „launch and

(Продовження на ст. 3-ій)

З призабутих сторінок про Реґенсбурзький табір

(„Вісник Оселі" — орган Управи Української Оселі в Реґенсбурзі)

Під час з'їзду колишніх мешканців українського табору Ді-Пі у Реґенсбурзі, в травні 1982 року на „Верховині", дісталися до моїх рук (передав мені їх власник і редактор Іван Дурбак) кількадесят чисел таборового пресового органу „Вісник Оселі". За вийнятком кількох бракуючих чисел, газетка обіймає час від 9-го лютого 1947 року (перше число) до 6-го червня 1948 року (ч. 21/65). Чи виходила вона й далі — не знаю, хоч у числі 65 нема жадних натяків на припинення видавання чи будь-які труднощі.

Із цікавістю і певним подивом переглядаю пожовклі й обтріпані листки, факт існування яких цілковито стерся із моєї пам'яті. З побляклих сторінок малого формату тижневика яскраво виступає образ побуту таборового життя, його будні й свята, його турботи й радости.

Газетка — це офіційний орган Управи Оселі і велика частина її заповнена різними розпорядками УНРРА, згодом ІРО, та інформаціями, розпорядками і приписами Управи Оселі. Тому повідомлення про різні реєстрації „скрінінґи", місячні перевірки, перевірки фахів, „документейшенс", обмеження і заборони; розпорядки про обов'язкову працю, дотримування чистоти й гігієни, зголошення прибуття чи вибуття з табору; пригадки про ощаджування електричного струму, води, паперу і т. д. Тут статути, правильники та зміна їх із зміною настанов чи завдань УНРРА та ІРО. Для порушників тих правил і приписів є й таборовий тимчасовий, а згодом поліцийний суд, з якого звідомлення час від часу бачимо на сторінках „Вісника". Судові справи в більшості про недозволене вживання електричного струму, відмовлення від обов'язкової праці, чийсь незаметений коридор чи сходова клітка, зрідка „образа чести" якогось бльокового або урядовця чи суперечка сусідів. Занотовано кілька випадків крадежу.

Майже в кожному числі є повідомлення Харчового відділу про тижневий приділ та таблиця усіх харчів у грамах для різних груп населення. Велику увагу присвячується підготові до перекваліфікації, і бачимо оголошення про існування прерізних курсів, як шоферський, пекарський, кравецький, шевський, куховарський, слюсарський, токарський, землемірський, медсестерський та інші. А також курси мов: англійської, еспанської, німецької і французької. З тим пов'язана справа еміґрації — виїзду до інших країн. Можливості та умови виїзду появляються періодично на сторінках „Вісника", а в пізніших числах майже ціла сторінка присвячується переселенчим справам. Тут же знаходимо згадки про різні верстати й майстерні, як теж про потребу дозволу на будь-які приватні підприємства. Виборчі правильники, листи кандидатів та перебіг виборів до Таборової Ради заповнюють червневі сторінки „Вісника", обох років.

До речі, вибори на Оселі відбувалися за канадською системою, що її запровадив п. Тараска з Канади, заступник обласного директора УНРРА, згодом ІРО. Це все, так би мовити, „урядова" частина „Вісника", бо на його сторінках знаходиться теж певна хроніка Оселі, коли згадується про відзначення релігійних і національних свят, театральні вистави, концерти, доповіді, „Живі газети", з'їзди, мистецькі виставки, спортові змагання і багато іншого. Є згадки про працю шкіл, починаючи від садочка, народної школи, гімназії, торговельної, УТГІ; про діяльність Пласту, СУМ-у, ОУЖ та інших. З бігом часу більше місця присвячується українським справам, поміщується Різдвяні і Великодні пастирські послання обох віровизнань, рецензії на театральні вистави, принагідні дописи, а навіть деякі спомини й коротенькі літературні твори. Дуже добрі, змістовні передовиці на актуальні теми та з нагоди релігійних і національних свят завершують це видання.

Хоч, з огляду на його характер і завдання та формат, „Вісник Оселі" може й не можна назвати „справжньою" газетою (крім того в Реґенсбурзі виходили інші газети, м. і. „Українське слово"), зате він є неоціненим документом часу, з якого майбутній дослідник може зачерпнути багатющий матеріял із життя „переміщених осіб". Хоч, може, він і не є стовідсотковим покажчиком усієї гами переживань і діяльности таборян-оселян (та й не охоплює усього часу існування табору), то все ж таки з його сторінок так багато можна довідатись і про тимчасовість та непевність положення і про високий рівень культурного і суспільного життя, і про дріб'язковість щоденних турбот.

Може, хтось, колись, на підставі тих матеріялів писатиме докторську дисертацію чи літературний твір, а покищо ми, колишні мешканці Оселі Ґанґгоферзідлюнґ у Реґенсбурзі, повинні докласти всіх зусиль, щоб видати документально-мемуарну книгу про наш табір. Може, ця скромна згадка про таборовий тижневик викличе у вас спомини, рефлексії чи якісь інші почуття, нагадає наявність будь-яких таборових архівів чи пам'яток, — збирайте, пригадуйте, пишіть і висилай-

(Продовження на ст. 3-ій)

Ярослав Курдидик

ДВІ НАЗРІВАЮЧІ НУКЛЕАРНІ СИЛИ

Після останніх виборів, що недавно пройшли у Західній Німеччині, і які виграв Гельмут Коль, совєти знецінюють його на різні лади і м. ін. називають його „лідером найбіль просякнутим мілітаристським духом" з-посеред союзників НАТО. Ці вибори підтвердили найчіткіше ще один факт, що в Европі розпочинається „мобілізація „протиборства" проти пасивности і капітулянства, що їх так настирливо пропаґують усякі ліберальні та лівацькі кола з миротворними підголосками і прихвостнями.

Із точки зору ЗСА, було все належне зрозуміння, що в Західній гемісфері, буде завжди висовуватися на чоло, як найосновніший пріоритет — слідкування за кожним важливішим мілітарним порухом СССР.

Тут йдеться про те, що т. зв. баланс вирівняння сил, відчувають далеко вірніше і чіткіше всі ці обшири Західньої гемісфери, які розташовані на периферіях, або уточнюючи, поближче до Совєтського Союзу. В останньому часі в колах Заходу почали надавати особливу увагу відомому прислів'ю — „що, мовляв, чим більше труду і поту витрачається в часі миру на поліпшування озброєння — тим менше крови проливатиметься під час війни"...

Може одним з найкращих проявів, що збудив „мілітарну самопевність" у збройній перевазі Заходу, був нещодавній зудар на Близькому Сході. З одного боку Ізраїль користувався збройним вивінуванням, що його доставила Америка, а в тому числі, чи не саму наймаркантнішу перевагу виявили американські бойові літаки, які знищили доставлені Сирії 102 совєтські МІҐ-и та протилетунські ракети, втративши при цьому тільки два літаки. І про цю перевагу не лише в летунстві, але також і в інших родах, в тому числі і в нуклеарній зброї, дуже добре знає СССР.

Досі европейські союзники скривалися і жили під „Американською атомовою парасолею". Але з очевидною розбудовою совєтських нуклеарних ракет, а особливо ракет середнього засягу, що націлені на Західню Европу погляди починають змінюватися. І це беруть до уваги всі теперішні союзники і члени НАТО, які не мають спромоги і не претендують дорівнювати Совєтському Союзові чисельним відношенням у їхній конвенціональній зброї.

Однак, як побачимо згодом, два основні союзники Заходу, Франція і Англія вирішили, що у найближчих роках, їм слід приспішено змодернізувати повністю свою дотеперішню нуклеарну зброю до такого ступеня, щоб хоч у деякій мірі дорівняти Совєтському Союзові — силово в атомовій зброї.

Для прикладу, у Франції міністерство Оборони підтвердило найчіткіше свою нуклеарну перебудову таким робом, що скоротило досить помітно фонди на армію. А на своє оправдання міністер оборони Гарну заявив: — „Кожний полководець, який ще дальше уважає, що піхота є „королевою зброї", всупереч тому, що підводні човни вивінувані атомовими ракетами перебрали вже давно цю ролю, — живе у помилковій і давно віджилій добі"...

Західні коментатори вважають президента Міттерана за реаліста. І хоча він має у своєму уряді деяких комуністів і дуже рідко виступає проти Москви і її сателітів, але всім відомо, що Міттеран, без сумніву антикомуніст. Загальновідомо, що теперішні надмірні видатки на нуклеарну зброю, послабили в дечому французькі конвенціональні збройні сили і тому міжнародні мілітарні речники, ставлять собі питання, приблизно такого характеру: — Чи Франція рішиться брати участь в обороні Західньої Европи, якщо їй загрожував би Совєтський Союз, чи навпаки — Франція вирішила перетворитися на своєрідну „зовсім окрему атомову силу" і таким чином триматиме „в шаху Москву"?...

У Великобританії, так само подібно, як і в ЗСА — Англіканська Церква, а теж і Римо-католицька Церква, вирішили прихилитися до опінії і підтримки американських єпископів. Дуже часто за їхніми підтримками і спонуками, молоді англійці пікетують американські ракетні бази із стереотипним засуджуванням, що мовляв, нуклеарна відплатна війна загрожує знищенням усієї людської цивілізації і, що того роду війна — повністю „неморальна".

А коли прем'єр міністер Тачер висунула пропозицію, щоб Великобританія змодернізувала свою фльоту підводних човнів, типу Поляріс і замінила їх у найближчому десятиріччі на американські типи, „Трайдент" то це викликало такий спротив і бурю, якої вже давно не було в англійському громадянстві. Не зважаючи на опозицію, прем'єр міністер Тачер має теж досить велику підтримку громадянства, яке підтримує Тачер в її плянах, щоб таки змодернізувати теперішню атомову підводну фльоту, враховуючи цей неодмінний факт, що Англія мусить мати свій власний, досить помітний атомовий арсенал, якщо ця держава збирається відограти в майбутньому таку силову ролю, за яку зможуть її респектувати в однаковій мірі як її союзники, так і її вороги.

Юліян Мовчан

З ПЕРОМ ПО ЕВРОПІ

V.

І коли ми запитали — де та площа чи місце, де мадярські революціонери під акомпаньямент радісного захоплення десяток тисяч люду в листопаді 1956 року повалювали мотузами зроблену з цементу понуру постать російсько-большевицького сатрапа Сталіна, то навіть молоді, 20-ти річні мадярські юнаки, які ще в час мадярського повстання навіть не були народженими, показали нам те місце. Міститься воно по лівому березі Дунаю у частині міста, яка до 1872 року звалася Пешт (в тому році друга частина Буда прилучена до Пешту і таким чином столиця дістала назву Будапешт). Замість пам'ятника, тепер на тому місці б'є високо вгору фонтан, так ніби промовляючи до прохожих людей, що революція не закінчена — вона подібно до води, яка вилинає з глибокого підземелля, так само колись знову вибухне і звільнить країну з-під червоно-російської „опіки". Коли це станеться — інше питання.

Подібно до режиму Живкова в Болгарії, режим Кадара в Мадярщині видно, аби запобігти тому, що сталося в Польщі, вимушений трохи попустити „віжки" щодо не тільки економічного, але також політичного життя в країні. Як і в Болгарії, „біди" тут також не видно — крамниці в Будапешті навіть більше заповнені різним крамом ніж у Софії, а туристи майже без труднощів можуть відвідувати Мадярщину.

Але, як місто, найкраще враження зробить Будапешт на глядача, якщо всісти до пароплава і пливати по Дунаю з півночі на південь. Ми так і зробили.

З борту передусім кидається в очі на високому березі маєстатичний естерґомський собор, а за ним — руїни ренесанського палацу короля Матіяша, а ще далі — прегарні пейзажі закруту Дунаю.

Потім, пливучи далі на південь, бачимо вежі міста Вац з його імпозантним собором. Одночасно по обох берегах Дунаю будете насолоджуватися виглядом мальовничих гірських околиць, серед яких то-тут, то-там видніються, правдоподібно, залишки руїн середньовічних замків. Майже непомітним за вами залишається містечко Сентендре з його характерними різнокольоровими дахами. Потім, повільно пропливаючи нібито ніким не заселеними острівцями, мандрівник досягне т. зв. Римського берега (колись римляни були і тут), зарослого пірамідальної форми тополями. А скільки тут чудових пляж, хоч, на жаль, сезон для купання уже минув.

Нарешті, пливучи далі, поступово починає відчуватися „подих" Будапешту: в туманних сутінках починають видніти силюети цього одного з найкращих европейських міст — його високих мостів, веж, стародавніх замків, величавих будинків. При тому, по правому боці Дунаю бачите гористу частину міста — Буду, по лівому — рівнину — Пешт. У той час, коли гористі околиці Буди багаті на поодинокі або групові пам'ятники минулих століть, ліворуч, у Пешті, в основному розташовані модерні споруди — банки, торговельні підприємства і тому подібні устаткування більш „практичного" значіння для людини. Та незалежно, де б ви не „шпацерували" — чи біля маєстатичного т. зв. Кріпацького палацу, що стоїть на горі тієї самої назви, чи біля стародавніх турецьких купалень або біля пам'ятника Тисячоліття Мадярщини на Майдані Героїв — ви завжди будете в гостях того самого гостинного міста Будапешту.

Коли для прем'єра УНР не було місця в готелях...

Буває й таке — і то навіть у самому Мюнхені. А справа була такого роду.

Прибувши до Мюнхену у вечірніх годинах в другій половині вересня ц. р., я обходив буквально всі готелі навколо „гауптбангофу" і ніде не міг знайти вільної кімнати. Скрізь я чув ту саму відповідь — „безетц", тобто, всі кімнати зайняті. Так само було з пансіонами. І, повернувшись з нічим назад на залізничу станцію, знаючи, що з того й так напевно нічого не вийде, пішов до „бундесбангоф" готелю, що приміщується на території самої станції. І нам пощастило! Хтось мав резервацію, але чомусь не з'явився на час і тому ми маємо готель! Бодай на одну ніч, а там буде видно.

Але світ „не без добрих людей". Зокрема Мюнхен. На другий день іду на Дахауерштрасе ч. 9, — будинку, який міститься тут же близенько біля станції і який напевно знайомий кожному українцеві Німеччини і напевно і далеко поза нею. Та ж тут після війни зосереджувалися майже все найголовніші українські установи — починаючи від медично-харитативної служби та церковних управ і кінчаючи книгарнею і навіть нічлігом для тих українців, що приїжджають до міста, але не мають де переночувати або не мають чим заплатити за готель. І хоч за ці два довгі роки настало там багато змін, проте, як відомо, Українська Медично-Харитативна служба і досі там працює.

Приходжу. Будинок — цілком відновлений. Уже не видно брудних і обдертих стін, як то було 30-35 років тому.

З кімнати на третьому поверсі виходить наш давній знайомий — секретар УМХС інж. Григорій Комаринський і, тепло вітаючи нас, запрошує сісти. Розповідаємо йому про вчорашні митарства щодо знайдення місця у готелях Мюнхену.

— Та ж ви приїхали в дуже поганий час, — каже інженер. Тепер саме розпочався в Мюнхені Октоберфест. Тисячі чи може десятки тисяч, як і в минулі роки, з'їхалося сюди з цілої Баварії і дальших земель, і тому знайдення місця в готелі — майже безнадійна річ. Ось кілька днів тому перебував тут новий прем'єр міністер УНР в екзилі проф. Ярослав Рудницький, якому вдалося знайти в готелі нічліг лише на дві ночі, а потім німці сказали йому — „гераус"!"

Почувши ті слова, я подумав: якщо навіть самому панові прем'єр-міністрові не знайшлося місця в готелі в Мюнхені, то що тоді вже говорити про мою скромно-сіру особу?

Але не журіться! Інж. Комаринський не займався б справами харитативної служби, якби не мав доброї поради також для тих, які потребують десь переночувати. Виявляється, що тут, в Мюнхені, при „Рідній Школі", яка міститься при Ізаррінґ ч. 11, є український, інтернат, де за ці ціни 15 марок від особи (в готелі коштувало б в тричотири рази більше) можете вигідно переночувати, відпочити. — Там же можете і прохарчуватися, бо при інтернаті є також їдальня.

(Продовження буде)

РЕЧНИК ДЕПАРТАМЕНТУ справедливости заявив кореспондентам, що деякі особи в ЗСА роблять заходи, щоб Уряд погодився на видачу візи і політичний азиль для вдови колишнього президента Чіле Сальвадоре Альєнде, який був здекларованим марксистом і стремів до перетворення Чіле в другу Кубу. Між іншим у цій справі інтервеніював в Державному департаменті також Артур Ґолдберґ, який був членом Верховного Суду ЗСА у роках від 1962 до 1965. Він вважає, що дружина Альєнде має повне моральне право просити ЗСА про видачу її візи. Державний департамент 3-го березня ц.р. відкинув таке прохання, заявляючи, що приїзд до Америки вдови колишнього президента Альєнде не є в інтересі ЗСА.

АРТУР ҐОДФРІ, відомий у ЗСА радіо і телевізійний коментатор та улюбленець багатьох мільйонів американців, помер у Ню Йорку на 79-му році життя після довшої хвороби рака і недуги легенів. Президент Роналд Реґен назвав покійного А. Ґодфрі „видатним американцем". На вершку своєї слави в роках пізньо сорокових і ранніх п'ятдесятих, Ґодфрі був дуже відомою людиною, а його програми на телевізії оглядало пересічно понад 80 мільйонів осіб кожного дня.

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕКТОРАТУ Українського Католицького Університету ім. св. Климента в Римі

1. **В днях від 1-го до 31-го липня ц. р.** відбудеться **третій курс „Постійного Дияконату"**, як продовження подібного курсу з минулого року. Зголошуватись можуть курсанти з минулого року і теж нові.
2. Стипендію на курс оплачує Патріярший Фонд.
3. Реченець зголошення — **до 15-го травня.** По зголошенні кандидат одержить повідомлення про прийняття чи відмову.
4. Нових кандидатів проситься долучити до свого зголошення життєпис, метрику хрещення і миропомазання, свідоцтво про свої студії і поручення від пароха.
5. Зголошення слати на адресу:

St. Clement Ukrainian Catholic University
Via di Boccea, 478 — 00166 Roma, Italy

РЕКТОРАТ УКУ

75-ий Відділ СУА в Мейплвуд, Н. Дж.
запрошує Громадянство на

ДОПОВІДЬ з ПРОЗІРКАМИ

(ЗВУКОВІ ДІЇ — ПОЗИТИВИ)

ПОДОРОЖ ЧУЖИНЦІВ В КОЗАЦЬКІЙ УКРАЇНІ В 17-му СТОЛІТТІ
Провадить **Франк Сисин**
професор історії Гарвардського університету

в суботу, **26-го березня 1983 р., о год. 4-ій по пол.**
в залі церкви св. Вознесіння, Мейпелвуд, Н. Дж.
652 Ірвінґтон Авеню

Після програми — ПЕРЕКУСКА Вступ — 5.00 дол.

Український Інститут Америки
повідомляє, що

ПЕРША ЛЕКЦІЯ

УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
відбудеться
у суботу, **26-го березня 1983 р.**
під наголовком:

„Подорожі чужинців в Козацькій Україні — Значення Козацького періоду в українській історії".

Лекцію дасть **проф. Франко Сисин,**
яка складатиметься з двох частин: звуко-запис з прозірками про життя і звичаї 17-го сторіччя України і семінар про козаків.

•

При тому запрошується всіх гостей відвідати
ВИСТАВКУ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ ЛЯЛЬОК
в Українському Інституті Америки
при 2 E. 79th Street, New York, N.Y. 10021

Український Золотий Хрест — 20-ий Відділ ім. О. Ґенґало в Філядельфії, Па.
щиро запрошує Українську Громаду на

ТОВАРИСЬКО-РОЗВАГОВИЙ ВЕЧІР

„Великопісний Оселедчик"

що відбудеться
в суботу, **26-го березня 1983 р., о год. 5-ій по пол.**
в авдиторії УКЦеркви Благовіщення Преч. Діви Марії, 1206 Valley Rd., Melrose Park, Pa.

В програмі беруть участь:

МИРОСЯ НОВАКІВСЬКА-ВОЛОШИН .... меццо-сопрано
фортепіяновий супровід — проф. ГАЛИНА РУДЕНКО

ПЕТРО ПРУС .... скрипаль
МАМАЙ .... гумор і сатира
МАРІЯННА, ОКСАНА, МАРТА МИХАЙЛЮК .... рецитація
ВОЛОДИМИРА КАВКА .... ведуча програмою

Виграші образів • Виграші вступу • Несподіванки!
Вступ: 7.00 дол. включає добірну буфетову гостину.
Увесь дохід на стипендійний фонд Таборів УЗХ.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
має честь запросити Вас на

Д О П О В І Д Ь

проф. ФРАНКА СИСИНА

(Гарвардський Університет)
на тему:

КИЇВ ЗА ЧАСІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Неділя, 27-го березня 1983 р., 2-га год. дня
Будинок Академії, Мангеттен, Н. Й.
206 Захід 100-та вул.

(Наступна доповідь: В. І. Сокіл — Громадсько-культурне життя Харкова після Другої світової війни. Неділя, 10 квітня)

Десятиліття радіопрограми „Гомін України" в Дітройті

Там, де не доходить слово і преса, доходить радіо на хвилях етеру. Необмежене часом чи простором воно сягає до всіх закутин землі, де тільки є люди. Та необмежена свобода дає йому великі та многогранні можливості, чи це буде на полі пропаґанди, чи для внутрішніх потреб громади, яка таку радіопрограму зорганізовує та підтримує. В цьому сенсі українська радіопрограма набирає особливого значення. Це найбільш виразний і успішний спосіб пропаґування нашого імени серед чужого середовища, яке часто не дуже добре зорієнтоване, що ми серед нього існуємо. Не розуміючи нашу мову, воно, однак, залюбки слухає нашу музику та наші пісні.

Кирило Цепенда

Цілком, отже, зрозуміло, що керівником одної радіопрограми в Дітройті став Кирило Цепенда, професійний музика. Десять літ тому, 13-го березня 1973 року, почав він цю відповідальну працю, яку провадить безперервно до цієї пори. Починає він свою програму піснею „Живи, Україно" у виконанні дітройтської капелі бандуристів, а закінчує піснею В. Третяка „Наш рідний край" у виконанні хору „Трембіта" з Дітройту. Це бадьорі, мелодійні пісні, що приковують увагу слухачів. Обізнаний докладно з музичним надбанням нашого народу він завжди укладав програму під музичним оглядом стилево. Використовуючи протягом одної авдиції тільки один жанр музики, дає слухачам можливість познайомитися із багатьма зразками даного жанру. Чи це була наша клясична музика, чи опера, пісні композиторів чи народні пісні, танкова музика, давня чи модерна, найкращі наші хори чи теперішні квартети — всі вони звучали в часі його програм.

Кирило Цепенда часто запрошував фахівців у різних ділянках, проводив інтерв'ю з визначними релігійними та політичними діячами, чим збагачував зміст своїх програм. Усі національні свята та історичні події були відзначувані з великою увагою та влучним добором музики. Тому радіопрограма була вартісна і цікава, а українські підприємства і організації допомагали морально і матеріяльно її розвитку і існуванню.

Керівникові радіопрограми Кирилові Цепенді, всім співпрацівникам, спонзорам і жертводавцям щиро ґратулюємо і бажаємо ще кращих успіхів на майбутнє. Це, безперечно, в нашому загальному інтересі, щоб радіопрогрма „Гомін України" далі гомоніла на хвилях етеру.

Володимир Баран

Хор „Бурлака" з Торонто виступить у Чикаґо

Чоловічий хор „Бурлака" при Станиці Братства кол. Вояків І-ої УД УНА в Торонто у складі понад 50 осіб, під дириґентурою Олега Хміля, при фортепіяновому супроводі Михайла Бубни, загостить вперше зі своїм концертом до Чикаґо.

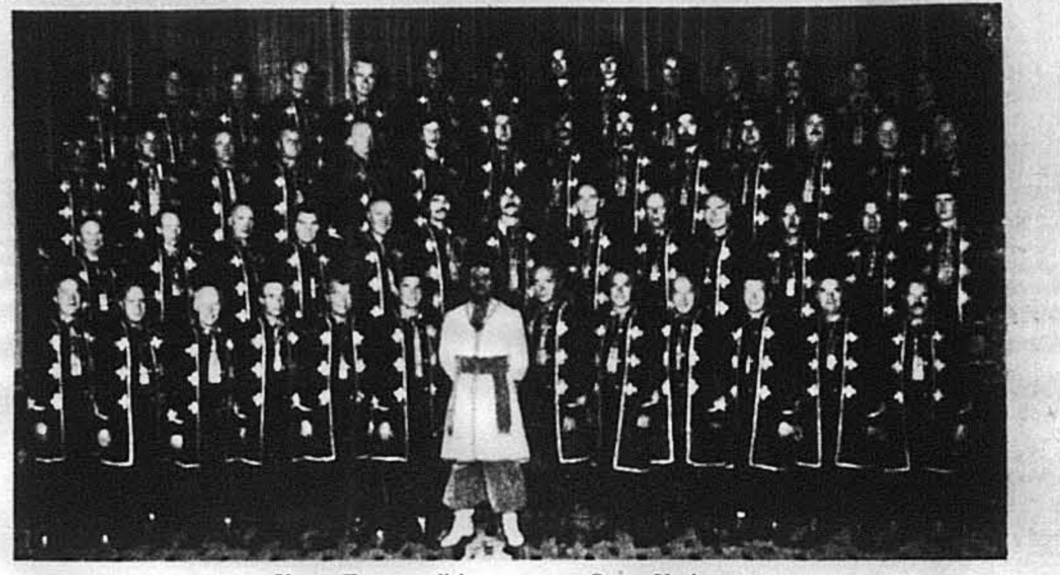
Цей концерт присвячений вшануванню 40-річчя створення І-ої Української Дивізії, Української Національної Армії.

Програма концерту включає доповідь Любомира Рихтицького, а також виступ відомого актора театру „Заграва" в Торонто, гумориста Володимира Довганюка.

Концерт, який спонзорують чоловічий хор „Сурма" і Станиця Братства кол. Вояків І-ої УД УНА в Чикаґо, відбудеться у суботу, 9-го квітня ц.р., в годині 7:30 вечора, в авдиторії школи ім. Шопена, на розі вулиць Райс і Кемпбелл.

Квитки, в поміркованих цінах, можна вже дістати у членів хору „Сурма" та Управи Дивізійників, а в день концерту—при вступі на залю.

Хор „Бурлака" виступав часто перед українською та міжнародною публікою у Канаді, як також дав концерти в більших містах в ЗСА, а саме: в Ірвінґтоні, Філядельфії, Клівленді, Дітройті і мав два виступи в Рочестері. Цей дивізійний хор виводить свій початок ще із часів полону Української Дивізії в Белярії в 1945 роках, а тепер співають в ньому не лише колишні вояки, а й їхні діти та приятелі—молоді співаки з добрими голосами. В хорі є багато солістів. Головою хору був колишній адміністратор Рімінського „Бурлаки" інж. Нестор Чорний, а тепер Михайло Галюк. Адміністратором є невтомний Василь Чупринда, секретарем—Іван Шостак.

Хор „Бурлака" і дириґент Олег Хміль

На початку свого існування хор „Бурлака" награв платівку, на якій записані найпопулярніші пісні, співані в дивізії „Галичина", під назвою „Дивізіє, гей, рідна мати", яка трьома накладами майже розійшлася. Незадовго появиться нова платівка під назвою „Стрілецьким шляхом".

Актора Володимира Довганюка добре знають і в Канаді, і в ЗСА із його знаменитих гуморесок „Селепка Лавочки" та „Гриця Зазулі", тож і тепер не заведе він публіки та розважить її своїм гумором на дивізійні теми.

Тому слід сподіватися, що українська громадскість великого Чикаґо зі щирим серцем і численно привітають цю мистецьку одиницю—гостей із сусідньої Канади, що їх вперше зможуть почути і побачити.

Іван Шостак

Відбулося засідання...

(Продовження зі стор. 1)

Ці справи вдалось полагодити після того, як представники Екзекутиви УККА відтягнули свою вимогу, щоб із складу Президії Секретаріяту СКВУ відкликати д-ра Івана Флиса та проф. Богдана Гнатюка, вибраних на Третьому Конґресі СКВУ. Вони і надальше є повноправними членами Президії, згідно з постановами Третього Конґресу СКВУ.

Президія Секретаріяту СКВУ розглянула певні статутові справи, які були предметом різної інтерпретації на попередніх нарадах, і рішила запропонувати пленарній сесії Секретаріяту в Торонто схвалення постанови, яка уможливила б поширення складу Президії Секретаріяту СКВУ двома додатковими членами з терену ЗСА та двома з Канади.

Закриваючи наради, мґр І. Базарко висловив подяку членам Президії за їхні намагання знайти здорову розв'язку спірних справ та зокрема подякував Митрополитам Максимові і Стефанові за їхній вклад і допомогу в компромісових рішеннях цього засідання.

На жаль, не взяв участи в цих нарадах Президії Секретаріяту СКВУ Блаженніший Митрополит Мстислав Скрипник, тому що досі не полагоджена справа його образи, до якої були також причетні деякі члени Президії. Треба сподіватися, що ця справа буде в найближчому часі полагоджена саме для добра української спільноти та СКВУ, бо великий вклад Владики Мстислава та Української Православної Церкви в творенні і праці СКВУ за останніх 16 років загально відомий і треба забезпечити участь в СКВУ Української Православної Церкви і на майбутнє.

Громада Тусану подякувала

22-го січня ц.р. в міському щоденнику „Арізона Дейлі Стар" появилася стаття про парохіянина церкви св. Михаїла в Тусані, Аріз., Стефана Ткачика.

Парохія св. Михаїла тимчасово служить Богослуження в церкві латинського обряду св. Кирила. Акцію, щоб подякувати тій церкві від усіх українців, заініціював С. Ткачик. Подяку висловлено подарунком гуцульського хреста, який С. Ткачик сам талановито вирізьбив.

Хрест був вручений пароховi о. О. Вайцелові під час бенкету з нагоди храмового свята. За кілька днів хрест висів у притворі церкви з відповідним написом.

Преса зацікавилася цим українським даром і помістила півсторінкову статтю та кольорові фотографії різьби. Авторка статті Джудит Смит подала теж короткий нарис про українську різьбу.

О. Ґ.-Т.

ВИСТАВКА В ОМУА

Ню Йорк, Н.Й. — Відкриття чергової виставки картин Василя Голицина відбудеться тут в Галерії Об'єднання Мистців Українців в Америці при 136 Друга авеню в неділю, 20-го березня ц.р., о год. 1-ій по полудні. Виставку, яка триватиме до неділі 27-го берсаня, можна оглядати в будні віг год. 6-8, в суботи й неділі від 1-8 вечора.

На будинок репрезантативного Українського Музею

$50

4-та ЛИСТА 15-го лютого 1983

ПОЖЕРТВИ НА БУДИНОК УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

По 1000 дол. — Володимир і Анна Раки, Антоній і Віра Шумейки в пам'ять батьків Стефана і Стефанії Ковбаснюків, Н. Н. в пам'ять Михайла і Йосефіни Павелків.
600 дол. — Фалина Кульчицька в пам'ять чоловіка Євгена Кульчицького.
По 500 дол. — Олександер Кібюк в світлу пам'ять своєї дружини Стефанії абрагамовської-Кібюк: 62-ий Відділ СУА (Ґлен Спей).
250 дол. — Зенон Михалевський.
По 100 дол. — Стефанія Залітач, Володимир і Наталія Клапіщаки.
По 50 дол. — д-р Мирослав і Люба Прокопи, д-р Святослав і Стефанія Шеремети в пам'ять інж. Анатоля Яросевича.
20 дол. — Параскевія Мельник.
15 дол. — Стефанія Євчук.

„Говорила..."

(Закінчення зі ст. 2-ої)

throw weight, — як покласти знак рівняння між ракетами на суші, морі і повітрі, як зрівняти їх досконалість попасти на приціл і подібні питання. Це трудноші, які приходиться поборювати при нагоді всіх трьох роззброєневих намагань. З усіх тих заходів найістотніше значення має Женевська конференція про обмеження роззброєння у ділянці ракет середнього радіюса, бо в тому випадку йдеться про цілість першорядного „театру" війни — Західньої Европи і про шкуру народів Европи, а головно німців. Бо теоретично може воно збутись і так, що на випадок совєтської аґресії конвенціональними збройними силами, Захід заанґажує для оборони тільки нуклеарні сили малого радіюса. На те совєти могли б зареагувати тільки ракетами середнього радіюса, не атакуючи ракетами Америки, (таке сценаріо вихопилось необережно Реґенові!). Америка могла б у тих умовах не вжити своїх ракет далекого радіюса, і потерпіла б фізично тільки Европа. Недовір'я до ЗСА підшептує европейцям таку ситуацію. Америка враховуючи той психологічний фактор, для заспокоєння европейців повинна відступити від Реґенової „зеро-опції" і піти на якийсь компроміс з Кремлем. Але піде? Візьме Президент на себе відповідальність за уступки Кремлеві? Нелегке то рішення. Важко виявити уступчивість совєтам, бо вони взяли б це за прояв слабости, і могли б стати надто бундючними. Тому на мою скромну думку, балачки в Женеві скінчаться балачками, не згадуючи вже про можливість якихось успіхів у віденських переговорах. А все ж „До самої смерти" розмови будуть іти, бо краще, щоб вони йшли і не припинялись; але позитивних вислідів не буде. Америка не може довіряти Кремлеві, а й Кремль не може мати великого довір'я до Вашінґтону. А де нема довір'я, як може прийти до порозуміння?

З призабутих...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

те на адресу редактора: проф. Омелян Кушнір, 39 Mayfield Ave., Toronto, Ont. M6S IK4, Canada.

Як і про багато інших історичних подій, про які тепер часто згадується з нагоди різних роковин, на нас лежить обов'язок залишити про них писаний слід із правдивим насвітленням і фактами, як для майбутніх поколінь, так і для майбутніх істориків.

Людмила Ярко-Почтар

ПОДЯКА

Дня 11-го лютого 1983 р., в Баффало, Н. Й., з волі Всевишнього відійшов у Вічність на 86-му році життя наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЯ

бл. п.

МИХАЙЛО ЗАХАРКІВ

учасник Визвольних Змагань.

Цією дорогою складаємо щиру подяку Рідним, Приятелям і Знайомим за вислови співчуття, за численну участь у похоронних обрядах, за квіти, за пожертви на релігійні цілі та на Заупокійні Служби Божі.

Щиро дякуємо Всечеснішим Отцям: о. митратові д-рові Павлові Івахову, о. Дмитрові Лаптуті і о. Іванові Макові за відправи похоронних обрядів, а о. д-рові Павлові Івахову — парохові церкви св. Миколая — ще й за прощальне слово в часі Заупокійної Служби Божої.

За прощальні промови дякуємо також д-рові Михайлові Лозі, який промовляв над могилою і інж. Ярославові Пришлякові, який промовляв під час тризни.

Дякуємо п-і Олі Спотюк — властительці похоронного заведення Слотюк — за вміле й дбайливе полагодження всіх — зв'язаних з похороном — справ.

Дякуємо п-ству Марії і Зенонові Боднарським — власникам підприємства "Roman's Country Kitchen" — за вміле приготування тризни. Та й Усім іншим, які чим небудь причинилися до відбуття цих сумних обрядів, — щире-щире СПАСИБІ. За Вашу доброту хай Господь благословить Вас усіх і наділить безмежними ласками та добрим здоров'ям.

В пам'ять Покійного Михайла Захаркова пожертви склали:

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

по 50.00 дол. — Михайлина й Михайло Баран, Галя й Онуфрій Білоголовський;
по 20.00 дол. — Ярослава й Михайло Білик, Ганя і Степан Мединський;
15.00 дол. — Анна й інж. Олександер Пришляк;
по 10.00 дол. — Ярослава й Мар'ян Борачок, Марія й Іван Горбачук, Марія й Володимир Данилюк, Марія і Дмитро Дранка, Оксана й Іван Качмарик, Валентина й Омелян Кульчицький, д-р Уляна й д-р Михайло Лоза, Зиновія Мосійчук, Текля й Михайло Мочерняк, Джорджина й Михайло Орось, Омелян Пастухевич, Ірина й Микола Погаратний, Галя й Теодосій Пришляк, Василь Середюк;
по 5.00 дол. — Оксана Бережницька, Роман Касприк, Анна й Іван Кордупель.

Разом $310.00

На РОЗБУДОВУ ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в ТОНАВАНДІ:

45.00 дол. — Лариса й Ігор Білоголовський;
25.00 дол. — Дарія й Володимир Войтович;
20.00 дол. — Пелагія й Іван Хичій;
10.00 дол. — Ілько Новицький.

Разом $100.00

На РАДІОПЕРЕДАЧУ ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА:

по 20.00 дол. — Марія і Григорій Борик, Володимир Б., Н. Н., Анна Яцишин;
по 10.00 дол. — Ярослав Танчак, Михайло Яцишин.

Разом $100.00

На ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ:

по 10.00 дол. — Марія Бумбар, Надія Ворона, Анна й Володимир Ганицький, Марія й Петро Гаравус, Софія й Любомир Головатий, Катерина й Гарольд Екгарт, Марія й Михайло Івахів, Ева й Степан Ковтало, Семен Королишин, Марія й Михайло Курляк, Анастасія і Терентій Кучер, Марія й Петро Мандзій, Катерина й Іван Масло, Василь Мельник, Катерина й Богдан Мороз, Іван Йосиф Новадлий, Володимир Новицький, Василина й Микита Осташук, Таня й Микола Паславський, Марія Польова, інж. Ярослав Пришляк, Наталка й Бронислав Пруц, Михайло Різник, Параскевія Танчак, Анна й Василь Федорак, Оля й Ігор Чмола;
по 5.00 дол. — Анна й Іван Новадлий, Люба й Роман Цьолко, 127-ий Відділ Українського Народного Союзу.

Разом $280.00

Усі датки $790.00

Дочка — ГАЛЯ БІЛОГОЛОВСЬКА з родиною

✝

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 26-го лютого 1983-го року в Пармі, Огайо, з волі Всевишнього, ненадійно, відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, СИН, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.

РОМАН ПОЧТАР

невтомний громадський і кооперативний діяч.

ПОХОРОН відбувся 1-го березня 1983 р. з церкви св. Андрея на місцевий цвинтар свв. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ,
дня 6-го квітня 1983 р., о год. 9-ій ранку
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві св. Андрея в Пармі, Огайо.

Про молитви за спокій душі Померлого просять горем прибиті:

дружина — МАРІЯ з синами РОМЧИКОМ І ЮРЧИКОМ
мати — МАРІЯ в Україні
син — ВОЛОДИМИР з родиною в Джорджії
сестри — АННА І ОЛЕНА в Україні
брат — МИРОСЛАВ з родиною
братова — ЛЮДМИЛА з родиною в Ню Джерзі

[АВ]ТОМОБІЛЬНА КОМПАНІЯ Дженерал Моторс і [пр]офспілка автомобільних робітників зібрали у Мишигені [2]91,441 пушок харчів і приблизно 605,000 долярів готівкою [дл]я потребуючих осіб у Флинті, Миш., головно тих, які [в]тратили працю в автомобільній індустрії і не отримують [б]ільше допомоги з фонду для безробітних. Як відомо, у Флинті є найвищий відсоток безробіття. Профспілка і Дженерал Моторс застановляються також над іншими можливостями допомоги потребуючим.

В. Палійчук очолює організацію мистців в Мериленді

Балтимор, Мд. — Василь Палійчук, відомий маляр, скульптор і педагог, був затверджений у жовтні 1982 року Радою директорів мерилендської Асоціяції мистців на пост президента цієї організації, яка обслуговує професійних мистців в межах місцевої програми і пропаґує їх на місцевому і крайовому рівні. Мерилендський відділ цієї організації, створений у 1950 році, нараховує 300 членів.

Василь Палійчук

В. Палійчук, родом з України приїхав до ЗСА у 1950 році, після восьмирічного перебування в Німеччині. Спочатку він поселився у Ню Йорку, але незадовго виїхав до Балтимору і навчався там три роки в міському коледжі, одержавши дві стипендії. Потім він зголосився до летунської служби, де працював рисувальником й ілюстратором для служби Ес - Ей - Сі.

У 1968 році його передчасно звільнили від служби в летунстві, щоб дати йому змогу закінчити навчання в університеті Мериленду, що він і зробив, і за три роки одержав ступінь бакалавра мистецтва. Два роки згодом він завершив вищу освіту, одержавши ступінь маґістра мистецтва, вперше в Мерилендському університеті, Відділ мистецтва.

В 1963-65 роках він отримав стипендію для праці в ділянці скульптури в Школі мистецтва Райнгарт. Під час ґрадуації він отримав диплом маґістра і нагороду — стипендію ім. Генрі Волтерса для подорожі в Европу, що дало йому можливість провести наступні дев'ять місяців в Европі, Азії й Африці.

У 1966 році В. Палійчук почав навчати мистецтву (не повний час) в Музеї Мистецтва в Балтиморі і в Жидівському громадському центрі та продовжував цю працю на протязі 13-ох років. В 1967 році він був запрошений викладати мистецтво в Вестерн Меріленд коледжі, де він очолив департамент мистецтва, а також був директором ґалерії.

В. Палійчук — член і представник українців у Комітеті голокосту; член Комітету Жидівського громадського центру мистецтва; довгорічний член Асоціяції мистців, де він займав пости віцепрезидента і шефа програми. Крім того він є членом Балтиморського Музею, Мистецької ґалерії Волтерса, Піл музею, ОМУА, членом Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів, Української Освітньої Асоціяції. Він був автором 13-го розділу (про мистецтво) книги з нагоди 200-річчя ЗСА „Українці Мериленду". Він отримав першу нагороду за творчу винахідливість від Вестерн Мериленд коледжу. Його твори знаходяться у понад 300 приватних і публічних колекціях; він отримав численні високі мистецькі й інші нагороди.

В. Палійчук вписаний у книзі „Хто є хто на півдні" (1974), „Хто є хто на сході" (1976), в Словнику біографій міжнародних артистів, ЗСА, 1977-78, „Визначні американці 1976-77", „Українці в Північній Америці" 1975, і „Славні американські мистці" (1981-82).

Фільм УНСоюзу...

(Продовження зі стор. 1)

креслив тенденційні намагання заперечити український голокост — Великий голод, зорганізований владою Кремля, в якому згинуло сім мільйонів українців. Щоб не було голокостів, щоб мати людські права, треба мати незалежну Україну, бо в ніякій іншій державі таких прав не буде. Після жидівського голокосту жиди теж прийшли до такого переконання. Лише в Ізраїлі,хоч малій, але вільній державі, жиди можуть мати пристановище „во врем'я люте".

Цього року українці відзначають сумні роковини Великого голоду в багатій на хліб Україні в роках 1932-33. В Чикаґо головою громадського комітету цього трагічного 50-річчя є адвокат Юліян Куляс, якого д-р Куропась представив. З інших гостей, присутніх на імпрезі у формі бенкету були: Марійон Барух, комішенер людських прав стейту, Урсуля Барух від Польського жіночого горожанського клюбу, Антоні Форнеллі, президент фестивалю „Італіяна", Джозеф Фраттаролі з Виховної секції етнічного виховання стейту Иллиной, Мері Ґікас, комішенер публічної бібліотеки, яка виявила охоту купити цей фільм для міської бібліотеки, Матильда Якубовскі, спеціяльний асистент губернатора для етнічних справ, Пітер ді Джовнс, професор історії в університеті Иллиной, парох катедри св. Миколая о. Володимир Климчук, ЧСВВ, д-р Ендру Копан, директор виховних студій ДіПол університету і віцепрезидент Грецько-американського конґресу, Олександра Куропась (УНСоюз), Ед Марціняк, президент Крайового центру для міських етнічних справ у Вашінгтоні, Олександра Окрух, інструктор в Иллинойському університеті, д-р Дейвид Пятак, професор хемії і член Дослідчого центру карпато-русинів, Дейвид Рот, директор Інституту плюралізму і ідентичности при Американсько-жидівському комітеті, д-р Ганс Шісер, Німецько-американський крайовий конґрес, Люба Толочко-Маркевич, Академія мов, Мейнард Вішнер, президент Американсько-жидігського комітету, Юджін Борщем, Жидівський комітет, Олег Воловина, Центр студій демографії і поселення при університеті Висконсин в Медісоні, Виск., Мелвин Голі, професор історії в Иллинойському університеті, Рос Гарано, Ліґа Японсько-американських громадян, Гелен Шимановіч, віцепрезидент Польсько-американського конґресу, Стенлі Балзекас, Музей литовської культури, Михайло Ольшанський (УНСоюз), д-р Степан Самбірський, професор університету і радіовий коментатор, о. Петро Ґаладза з парохії свв. Володимира і Ольги.

Коментатором фільму є відомий артист українського роду Джек Пеленс-Палагнюк. Разом було 70 гостей з наукового світу. Після програми о. Вол. Климчук забрав охочих оглянути катедру св. Миколая і її архітектурні твори українського зовнішнього і внутрішнього стилю.

Пані Ґалан, власниця ресторану, пояснила гостям, в чому полягає українська кулінарна штука,якої вона є довголітнім знавцем. „Бракувало в Чикаґо такого ресторану і для нас і для вас — гостей".

Як гостям сподобалася імпреза? Про це ґості напишуть в окремих листах до головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса. Гості вже в льокалі заявили, що вони з нами будуть переживати Український Голокост і співчувають нашій трагедії 1932-33 років.

Громада...

(Продовження зі стор. 1

баритон Лев Рейнарович також виступив з двома піснями: „Понад полем іде" і „Ой Дніпре мій Дніпре", муз. М. Лисенка, а сопрано Марія Ясінськa-Мурована, яку слухачі, а зглядно глядачі можуть часто бачити на телевізійному каналі в Делевар-Велі на програмі міжнародних пісень, вдало виступила з трьома піснями: „Тече вода в синє море", М. Фоменка; „Радуйся ниво", муз. А. Рудницького і „Гопак", уривок з „Гайдамаків" М. Мусорґського. Усіх без вийнятку зачарувала молода декляматорка учениця Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької Стефка Назаркевич-Юзенів, яка з великим вмінням і відчуттям рецитувала „Розриту могилу" — „Суботів" Т. Шевченка.

У другій частині мистецької програми Український Оперний Ансамбль з Ню Йорку виконав зворушливу другу дію з опери „Катерина". Виконавцями були: М. Кульчицька-Андріюк (Катерина), М. Ясінська-Мурована (мати), Леонід Бедерів (Андрій) і Лев Рейнарович (батько). Не зважаючи, що дія була виконана без костюмів і декорацій, вона зробила на глядачів велике враження і викликала захоплені оплески присутніх. В кінці програми ще раз виступила сопрано М. Кульчицька-Андріюк з арією Катерини з третьої дії „Катерина". Солістку заслужено вітали довготривалими оплесками. Музичний супровід на фортепіяні спочивав в руках Тані Поташко; оформленням сцени зайняв ся інж.Тарас Гірняк.

Українським славнем закінчено це наскрізь вдале вшанування Т. Шевченка у великому Ню Йорку. Деякі присутні жалували тільки, що громада чомусь не може синхронізувати своїх імпрез, головно тоді, коли відзначається таку велику постать, як Шевченко.